
BIULETYN INFORMACYJNY

POLSKIEGO TOWARZYSTWA MECHANIKI TEORETYCZNEJ I STOSOWANEJ

VI ZJAZD DELEGATÓW PTMTS

Doroczny Zjazd Delegatów PTMTS odbył się dnia 23 maja 1964 r. w Warszawie w Pałacu Kultury i Nauki.

Porządek dzienny obejmował następujące punkty:

1. Otwarcie Zjazdu
2. Przyjęcie protokołu z V-go Zjazdu Delegatów PTMTS
3. Powołanie Komisji Matki i Skrutacyjnej
4. Złożenie sprawozdania z działalności Towarzystwa w okresie od dnia 1 kwietnia 1963 r. do dnia 30 kwietnia 1964 r.
5. Złożenie sprawozdania finansowego
6. Sprawozdanie Głównej Komisji Rewizyjnej
7. Dyskusja nad sprawozdaniami, przyjęcie ich oraz postawienie wniosku o udzielenie Zarządowi Głównemu absolutorium i głosowanie nad wnioskiem
8. Wybory:
 - a) przewodniczącego,
 - b) uzupełniające członków Zarządu Głównego,
 - c) Głównej Komisji Rewizyjnej.
9. Uchwalenie generalnych wytycznych działalności na następny okres
10. Przyjęcie projektu proponowanych poprawek do Statutu Towarzystwa
11. Sprawy bieżące i wolne wnioski.

Na przewodniczącego obrad Zjazdu Delegatów został powołany przewodniczący Oddziału Warszawskiego prof. dr J. MUTERMILCH, na zastępców przewodniczącego wybrano prof. dr E. KARAŚKIEWICZA z Poznania i prof. R. KAZIMIERCZAKA z Gdańska, na sekretarzy obrad powołano dr Z. ENGELA (z Krakowa) i dr K. GROSSMANA (z Łodzi). Następnie zebrani powołali Komisję Matkę i Skrutacyjną w składzie: prof. dr M. JANUSZ, prof. dr Z. KĄCZKOWSKI, prof. dr M. ŻYCZKOWSKI i doc. dr Z. PARSZEWSKI.

Sprawozdanie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej za okres kadencji od dnia 1 kwietnia 1963 r. do dnia 15 maja 1964 r. (dane sprawozdawcze z Oddziałów do końca pierwszego kwartału 1964 r., tzn. do dnia 31 marca r.b.) omówił prof. dr Z. OLEŚIAK.

W okresie ostatniej kadencji podobnie jak poprzednio Towarzystwo rozwijało swą działalność w oparciu o ustalone wytyczne, stanowiące już dla PTMTS pewne tradycyjne formy. Realizacja wytycznych V Zjazdu Delegatów przebiegała następująco:

1. Rozwijanie działalności naukowej w dziedzinie mechaniki teoretycznej i stosowanej

1. Zebrania naukowe w Oddziałach PTMTS pod względem liczbowym przedstawia tablica 1.

Tablica 1

Oddział	Liczba zebrań					Liczba referatów	Uczestników		Dyskutantów	
	Kwartał				razem		łącznie	przeciętna na 1 zebr.	łącznie	przeciętna na 1 zebr.
	II 1963	III 1963	IV 1963	I 1964						
Gdańsk	—	—	3	1	4	4	83	20,7	52	13,0
Gliwice	3	—	3	3	9	12	517	57,4	100	11,1
Kraków	2	1	2	1	6	7	179	29,8	64	10,6
Łódź	3	—	3	2	8	8	147	18,3	55	6,8
Poznań	1	—	2	2	5	5	190	38,0	43	8,6
Szczecin	3	—	4	3	10	10	158	15,8	45	4,5
Warszawa	5	—	3	2	10	11	218	21,8	77	7,7
Wrocław	1	—	3	3	7	7	143	20,4	35	5,0
Razem	18	1	23	17	59	64	1.635	27,7	471	7,9

Po raz pierwszy od początku istnienia Towarzystwa liczba zebrań naukowych w porównaniu z ubiegłą kadencją nie wzrosła, lecz zmalała z 63 do 59, liczba uczestników jednak pomimo to wzrosła z 1233 do 1635, a liczba dyskutantów wzrosła z 351 do 471. Świadczyłyby to o mniej przypadkowym i bardziej interesującym doborze tematyki wygłaszanych referatów.

2. Sympozja i konferencje naukowe dotyczące wybranych działów specjalnych

W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 sympozjów, a mianowicie:

a) Oddział we Wrocławiu zorganizował w dniu 25 kwietnia 1963 r. Sympozjum na temat «Badania modelowe dźwigarów powierzchniowych» z udziałem 100 osób.

b) Oddział w Łodzi zorganizował w dniu 25 maja 1963 r. Sympozjum na temat «Zagadnienia stateczności» z udziałem 27 osób.

c) Oddział w Poznaniu zorganizował w dniach 13-14 września 1963 r. Sympozjum na temat «Teoria drgań nieliniowych» z udziałem 70 osób.

d) Oddział w Krakowie zorganizował w dniach 17-19 października 1963 r. Sympozjum na temat «Mechanika górotworu» z udziałem 100 osób, w tym 28 gości zagranicznych z Bułgarii, CSRS, NRD, NRF, Węgier i ZSRR.

e) Oddział w Gliwicach zorganizował w dniach 8-14 lutego 1964 r. w Szczyrku Konwersatorium pt. «Spotkanie techniki nuklearnej z techniką konwencjonalną».

3. Konkursy naukowe

Akcja organizowania konkursów naukowych zahamowana została ograniczeniem dotacji przez PAN i brakiem niezbędnych funduszy na nagrody zaplanowanych już konkursów. W tej sytuacji zorganizowano tylko 1 konkurs (w Warszawie, ogłoszony jeszcze przed przyznaniem dotacji), natomiast z projektowanych 6 innych, m. in. również konkursu Zarządu Głównego na pracę z zakresu doświadczalnej analizy naprężeń, trzeba było na razie zrezygnować. Omówienie wyników konkursu podaliśmy w zeszycie 2/1963 Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej.

4. Udział w konferencjach i kongresach naukowych krajowych i zagranicznych omówiony został w Biuletynie PTMTS w zeszycie 2/1963 Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej.

5. Wymiana naukowa z zagranicą.

W ramach wymiany naukowej z zagranicą poszczególne Oddziały organizowały zebrania naukowe, na których referaty wygłaszali prelegenci zagraniczni.

Oddział w Krakowie zorganizował 3 zebrania tego rodzaju, a mianowicie:

- 1) 5 kwietnia 1963 r. SCHMIDT GUNSER z Berlina wygłosił referat pt. «Stateczność dynamiczna powłok o małej wyniosłości»,
- 2) 25 września 1963 r. prof. A. MARTIN z Francji wygłosił referat pt. «Teoria i technika metody kruchych pokryć»,
- 3) 25 września 1963 r. dr C. MORETTI z Francji wygłosił referat pt. «Dwie metody wyznaczania naprężeń własnych».

Ponadto Oddział w Krakowie zorganizował Sympozjum na temat «Mechaniki górotworu», na które przybyło na zaproszenie PTMTS 28 gości zagranicznych, z których 21 wygłosiło referaty (Biuletyn PTMTS w zeszytcie 2/1963 Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej).

Oddział w Łodzi zorganizował sympozjum na temat «Zagadnienia stateczności», na którym Go-CZUN-HEN z Chin wygłosił referat pt. «Stateczność układów niezachowawczych w teorii sprężystości».

2. Rozpowszechnianie mechaniki teoretycznej i stosowanej

1. Kontynuacja i rozwój akcji wydawniczej Towarzystwa

a) Organ PTMTS «Mechanika Teoretyczna i Stosowana»

Zgodnie z inicjatywą podjętą w latach poprzednich w 1963 roku po długim okresie starań i przygotowań przystąpiono do praktycznej realizacji wydawnictwa ciągłego «Mechanika Teoretyczna i Stosowana».

Główny ciężar pracy spoczął na Komitecie Redakcyjnym w składzie: Redaktor Naczelny — prof. dr A. KACNER oraz członkowie — prof. dr Z. OLESIAK, prof. dr M. SOKOŁOWSKI i mgr J. JANICZEK. W ciągu 1963 roku przygotowano do druku 3 zeszyty wydawnictwa.

Na treść zeszytów składają się zgodnie z założeniami programowymi prace przeglądowe oryginalne, prace teoretyczne i doświadczalne, biuletyn PTMTS, sprawozdania z działalności Towarzystwa.

Komitet Redakcyjny czyni starania, aby rozszerzyć tematykę publikowanych prac.

b) W związku z przeprowadzonymi Sympozjami Oddziały w Gliwicach, Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu wydały bardzo starannie materiały konferencyjne, co przy szczupłych środkach finansowych i małym aparacie administracyjnym wymagało wiele wysiłków i trudów. Za przygotowanie tych wydawnictw należy się wymienionym wyżej oddziałom specjalne podziękowanie.

2. Popularyzacja w postaci organizowania kursokonferencji, kursów, wykładów popularyzujących oraz seminariów

a) Kursy

Oddział w Gdańsku rozpoczął prowadzenie kursu z zakresu «Matematycznej Teorii Sprężystości». Wykłady prowadzone są przez dr PIOTRA WILDEGO.

b) Seminaria

Oddział w Gdańsku zorganizował 6 seminariów z zakresu zastosowań matematyki do zagadnień technicznych.

Oddział w Łodzi zorganizował w dniach od 15 maja do 20 lipca 1963 r. seminarium na temat «Belka Timoszenki», które prowadził mgr K. WILMAŃSKI.

3. Rozwój liczbowy członków PTMTS ilustruje tablica 2.

Tablica 2

Oddział	Rok 1963				Rok 1964	Przybyło w okresie sprawozdawczym	
	K w a r t a ł				I	liczba	%
	I	II	III	IV			
Gdańsk	40	40	40	40	41	+ 1	+ 2,5
Gliwice	51	51	51	51	45*)	- 6*)	-11,7
Kraków	52	52	52	52	53	+ 1	+ 1,9
Łódź	23	25	25	25	25	+ 2	+ 8,7
Poznań	38	38	38	38	38	—	—
Szczecin	20	20	20	21	22	+ 2	+10,0
Warszawa	108	104	108	115	118	+10	+ 9,2
Wrocław	46	46	46	46	47	+ 1	+ 2,1
Razem	378	376	380	388	389	+11	+ 2,9

*) Ubytek członków w Oddziale Gliwickim nastąpił na skutek śmierci jednego członka oraz skreślenia pięciu zalegających z opłatami składek.

4. Kontakt z przemysłem i jego problematyką w okresie sprawozdawczym ograniczył się do zapraszania na Sympozja i zebrania naukowe organizowane przez PTMTS inżynierów zatrudnionych w przemyśle.

3. Różne

1. Statut

Wobec stwierdzenia (przez czynniki kontrolujące i przez Zarząd Główny PTMTS) konieczności dostosowania Statutu PTMTS do faktycznych możliwości działalności Towarzystwa V-ty (poprzedni) Zjazd Delegatów Towarzystwa podjął uchwałę w sprawie opracowania odpowiednich poprawek statutowych oraz powołał w tym celu specjalną Komisję pod przewodnictwem prof. dr I. KISIELA. Projekt nowego brzmienia Statutu opracowany przez Komisję na podstawie uwag zgłoszonych przez Oddziały został powielony i rozesłany Członkom Zarządu Głównego oraz Oddziałom. Wkrótce potem wpłynęło pismo Sekretarza Naukowego PAN zawierające sugestie, dotyczące zmian statutowych towarzystw naukowych dotowanych przez PAN. W związku z nowymi zaleceniami Komisja Statutowa ponownie zebrała się (we Wrocławiu) i opracowała dodatkowe poprawki statutowe.

2. Zebrania organizacyjne

Liczba zebrań organizacyjnych w okresie sprawozdawczym przedstawia się następująco:

		Zebrania Zarządów Oddziałów:	
Zjazd Delegatów	1	w Gdańsku	5
Zebrania Zarządu Głównego	4	w Gliwicach	10
Prezydium Zarządu Głównego	1	w Krakowie	7
Główniej Komisji Rewizyjnej	1	w Łodzi	11
Komisji Statutowej	2	w Poznaniu	5
Walnych Zgromadzeń Oddziałów	8	w Szczecinie	4
		we Wrocławiu	15
		w Warszawie	8

Razem odbyły się 82 zebrania organizacyjne.

(Liczba ta nie obejmuje zebrań jury konkursów, zebrań Komitetów Organizacyjnych odbytych Sympozjów ani zebrań Komitetu Redakcyjnego Mech. Teoret. i Stos.

W porównaniu z ubiegłą kadencją liczba zebrań organizacyjnych wzrosła z 61 do 82.

W punkcie 5 Zjazdu Delegatów sprawozdanie finansowe złożył skarbnik doc. dr A. SAWCZUK.

Rok 1963

I. 1. Dochody

Planowane dochody na rok 1963

a) dotacja PAN na cele statutowe (popularyzacja wiedzy i administracja)	zł 127.000.—
b) planowana wpłata składek członkowskich	25.345.—
c) dotacja na wydawnictwo	125.000.—
d) planowane dochody ze sprzedaży wydawnictwa	5.000.—
r a z e m	zł 282.345.—

Początkowo dotacja na cele statutowe wynosiła zł 107.000.— W ciągu 1963 r. Towarzystwo zostało dofinansowane przez Władze PAN kwotą w wysokości zł. 20.000.—

I.2. Wykonanie planu dochodów

a) dotacja PAN — łączna	zł 252.000.—
b) wpływy ze składek członkowskich	zł 21.745.—
c) sprzedaż wydawnictw	—
r a z e m	zł 273.745.—

Wpływ ze składek członkowskich w stosunku do planowanych wyniósł 85,8%. Tylko Oddziały Gdańsk, Szczecin i Wrocław całkowicie zrealizowały plan wpłat. Największe zaległości wykazują Oddziały w Gliwicach, Krakowie i Warszawie.

Zarząd Główny przypomina, że terminowe wpłacanie składek członkowskich jest warunkiem dalszych dotacji Zarządu Głównego.

II.1. Rozchody

Mając do dyspozycji kwoty planowanych dochodów tj.	zł. 282.345.—
plus pozostałość funduszu z 1962 r.	zł 127.672.14
r a z e m	zł. 410.017.14

Zarząd Główny w oparciu o projekty preliminarzy budżetowych Oddziałów i Zarządu Głównego zaplanował wydatki na rok 1963:

Wydatki ogółem	zł. 404.600.—
w tym: a) na popularyzację wiedzy	zł. 117.440.—
b) na cele administracyjne	zł. 157.160.—
c) na wydawnictwo	zł. 130.000.—

II.2. Wykonanie planu rozchodów

Wydatki ogółem	zł. 298.731.73
w tym: a) na popularyzację wiedzy	zł. 112.339.50
co stanowi 95,7% planu	
b) na cele administracyjne	zł. 143.613.63
co stanowi 91,4% planu	
c) na wydawnictwo (częściowe koszty zeszytów 1/63 i 2/63)	zł. 42.778.60
co stanowi 32,9% planu	
Pozostałość środków na rok 1964 wyniosła:	
a) na zadania statutowe (popularyzacja wiedzy)	zł. 23.148.05
b) na wydawnictwo	zł. 82.221.40

Analizując sprawozdanie finansowe Towarzystwa za 1963 rok należy zwrócić uwagę na wydatne zmniejszenie funduszy własnych na koniec okresu sprawozdawczego (odnośnie do zadań statutowych).

Pozostałość funduszu na 31.XII. 1962 wynosiła	zł. 127.672.14
Pozostałość funduszu na 31.XII. 1963 wynosiła	zł. 23.148.05
Oszczędności lat poprzednich w wysokości zostały wydatkowane w 1963 r.	zł. 104.524.09

Rok 1964 — od 1 stycznia do 30 kwietnia 1964

I.1. Planowane dochody na działalność statutową (popularyzacja wiedzy i administracja) w 1964 r.

a) dotacja PAN	zł. 110.000.—
b) planowany wpływ ze składek członkowskich	zł. 26.720.—
c) odpłatność za materiały konferencyjne (Warszawa i Wrocław)	zł. 17.000.—
r a z e m	zł. 153.720.—
Pozostałość z roku ubiegłego	zł. 23.148.05
Do dyspozycji na wykonanie zadań 1964 r.	zł. 176.868.05

II.1. Planowane rozchody w 1964 roku:

Pierwotny plan wydatków, sporządzony na podstawie projektów preliminarzy budżetowych Oddziałów i Zarządu Głównego, wynosił zł. 293.711.—

Plenum Zarządu Głównego dysponując limitem tylko w wysokości zł. 176.868.05. po zanalizowaniu wydatków planowanych przez Oddziały musiało je dostosować do istniejących możliwości i postanowiło przedłożyć do zatwierdzenia władzom PAN preliminarz budżetowy w wysokości zł. 172.000.— w tym: na popularyzację wiedzy zł. 37.600.—, na administrację zł. 134.400.—

Biuro Finansowe PAN po zanalizowaniu preliminarza budżetowego z Wydziałem IV i po odrzuceniu proponowanego przetrucenia wynagrodzeń pracowników administracyjnych z funduszu plac na fundusz prac zleconych zatwierdziło preliminarz w wysokości zł. 174.891.—

II.2. Dochody za działalność wydawniczą

a) dotacja PAN	zł. 160.000.—
b) planowana sprzedaż wydawnictw	zł. 60.000.—
r a z e m	zł. 220.000.—
c) pozostałość z 1963 r.	zł. 82.241.40
r a z e m	zł. 302.241.40

Po otrzymaniu zawiadomienia o przyznaniu dotacji Zarząd Główny wystąpił do Sekretarza Naukowego PAN o przyznanie dodatkowych kredytów i w dniu 31 marca 1964 r. został powiadomiony o przyznaniu dodatkowej dotacji w wysokości zł. 80.000.— w tym: na cele statutowe z zastrzeżeniem, że mogą być użyte wyłącznie na cele popularyzacji wiedzy —zł. 50.000.—, na wydawnictwo zł. 30.000.—

Ponieważ termin złożenia preliminarza budżetowego upływał w dniu 5.III.1964 r., a dodatkowy kredyt został przyznany w dniu 31.III.64 r., przeto nie ma jeszcze odzwierciedlenia tego dofinansowania w wyżej podanych kwotach preliminarza budżetowego na 1964 rok.

Dochody w okresie od 1.I. do 30.IV 1964 r. wyniosły:

a) dotacja PAN	zł. 60.000.—
b) wpłata składek członkowskich	zł. 14.315.—
c) sprzedaż wydawnictw	zł. 1.711.80
r a z e m	zł. 76.026.80

Wydatki w okresie 1.I. — 30.IV. 1964 wyniosły zł. 41.188.55, w tym Zarząd Główny zł. 19.040.45, Oddziały zł. 22.148.10.

Wydatki na wydawnictwo wyniosły w tym okresie zł. 46971.35.

Sprawozdanie finansowe za I kwartał 1964 r. zostało przyjęte przez Biuro Finansowe PAN bez zastrzeżeń.

Z kolei przewodniczący Komisji prof. dr Z. WASIUTYŃSKI przedstawił sprawozdanie Głównej Komisji Rewizyjnej PTMTS, w którym dokonano wnikliwej analizy działalności Zarządu Głównego i Oddziałów Towarzystwa. W zakończeniu sprawozdania Główna Komisja Rewizyjna stwierdza, że w wyniku dokonanego przeglądu postanowiła wystąpić na Zjazd Delegatów z wnioskiem o udzielenie Zarządowi Głównemu absolutorium i wyrażenia mu podziękowania za owocną pracę. Następnie odbyła się dyskusja nad sprawozdaniami, w której głos zabierali profesorowie: J. MÜTERMILCH (dwukrotnie), A. MITZEL, J. DIETRZYCH (dwukrotnie), I. KISIEL, M. SĄSIĄDEK, E. KARASIEWICZ, R. CIESIELSKI, W. WIERZBICKI i Z. OLESIAK (dwukrotnie).

W wyniku dyskusji Zjazd Delegatów zaakceptował wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej udzielając Zarządowi Głównemu absolutorium.

W następnym punkcie porządku obrad przewodniczący Komisji Matki zakomunikował, że zgodnie ze Statutem kończą swoją kadencję: przewodniczący PTMTS prof. dr W. WIERZBICKI oraz członkowie Zarządu Głównego PTMTS: prof. dr W. OLSZAK, prof. dr Z. OLESIAK, doc. dr A. SAWCZUK; zastępcy członków Zarządu Głównego: dr M. SĄSIĄDEK, doc. dr T. PUCHAŁKA oraz członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej: prof. dr Z. WASIUTYŃSKI, prof. dr S. ZIEMBA i dr E. BIELEWICZ.

Komisja Matka zaproponowała wybór na przewodniczącego PTMTS prof. dr W. WIERZBICKIEGO, na członków Zarządu Głównego profesorów: W. OLSZAKA, Z. OLESIAKA i doc. W. SZCZEPIŃSKIEGO, na zastępców członków Zarządu Głównego — prof. J. SIELSKIEGO (z Gdańska) i dr J. KORJANA (ze Szczecina) oraz Głównej Komisji Rewizyjnej w dotychczasowym składzie. W wyniku głosowania wszystkie wymienione osoby zostały wybrane do władz Towarzystwa zgodnie z propozycjami Komisji Matki.

Generalne wytyczne działalności na następny okres zreferował prof. dr Z. OLESIAK. Proponowane wytyczne nie odbiegają zasadniczo od uchwalonych przez poprzednie Zjazdy Delegatów i zawierają wypracowane formy działalności, które należy kontynuować. Sprowadzają się one do

I. Rozwijania działalności naukowej w dziedzinie mechaniki teoretycznej i stosowanej przez:

- 1) Organizowanie regularnych zebrań naukowych w Oddziałach Towarzystwa.
- 2) Organizowanie sympozjów i konferencji naukowych dotyczących wybranych działów specjalnych, przy czym akcja ta powinna mieć charakter ciągły o równomiernym nasileniu.

Plan sympozjów na najbliższą kadencję przedstawia się następująco:

- a) Sympozjum Dynamiki Maszyn Hutniczych organizowane przez Oddział PTMTS w Krakowie wspólnie z dwiema Katedrami AGH i Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Przemysłu Hutniczego (14 i 15 maja 1964).
- b) Sympozjum Reologii organizowane przez Oddział PTMTS we Wrocławiu w październiku 1964. Referaty będą przedstawione w trzech działach: 1) reologia metali i polimerów, 2) reologia betonu, 3) reologia gruntów.
- c) II Sympozjum elastooptyki organizowane przez Oddział Warszawski PTMTS w pierwszym kwartale 1965. Pierwotnie Sympozjum było zaplanowane na listopad 1964 (komunikat w zeszycie 2/1963 *Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej*).
- d) Konwersatorium Oddziału Gliwickiego PTMTS, które odbędzie się w lutym lub marcu 1965.

- 3) Organizowanie konkursów naukowych z nagrodami (szczególnie w dziedzinach, których rozwój Towarzystwo chce pobudzić).
- 4) Udział w konferencjach i kongresach naukowych krajowych i zagranicznych.
- 5) Organizowanie wymiany naukowej z zagranicą.

II. Rozpowszechnianie mechaniki teoretycznej i stosowanej przez:

- 1) Kontynuowanie i rozwijanie akcji wydawniczej Towarzystwa, w szczególności przez wydawanie organu PTMTS «Mechanika Teoretyczna i Stosowana» oraz materiałów na sympozja organizowane przez Oddziały.

2) Popularyzację w postaci organizowania kursokonferencji oraz wykładów popularyzujących.

3) Dążenie do zwiększenia liczby członków PTMETS.

4) Szerszy kontakt z przemysłem i jego problematyką.

Po dyskusji, w której zabierali głos doc. W. BOGUSZ, doc. Z. PARSZEWSKI (dwukrotnie), profesorowie R. KAZIMIERCZAK, Z. OLESIAK, O. POPOWICZ zebrani postanowili uchwalić wytyczne zgodnie z propozycją Zarządu Głównego.

W kolejnym punkcie porządku dziennego prof. dr I. KISIEL przedstawił sprawę nowego brzmienia statutu PTMETS. W dyskusji głos zabierali profesorowie I. KISIEL, Z. OLESIAK, M. SĄSIĄDEK (dwukrotnie), Z. PARSZEWSKI, Z. KĄCZKOWSKI i J. MUTERMILCH.

Podjęto uchwałę zatwierdzającą statut z poprawkami przedłożonymi przez Komisję pod kierunkiem prof. I. KISIELA i poprawkami wprowadzonymi przez uczestników Zjazdu Delegatów.

Na zakończenie Zjazdu przewodniczący PTMETS podziękował zebranym za zaufanie i ponowny jego wybór na przewodniczącego Towarzystwa, prof. J. MUTERMILCHOWI za sprawne prowadzenie obrad, kolegom, którzy ustąpili z Zarządu Głównego, za ich pracę nad rozwojem PTMETS oraz paniom H. ROSIŃSKIEJ i H. GOELDNEROWEJ za ich pełną poświęcenia, owocną pracę.

ZEBRANIE KONSTYTUCYJNE ZARZĄDU GŁÓWNEGO

Dnia 23 maja r.b. odbyło się zebranie konstytucyjne, w wyniku którego w obecnej kadencji Zarząd Główny przedstawia się następująco:

przewodniczący prof. dr W. WIERZBICKI, zast. przewodniczącego prof. dr W. NOWACKI oraz prof. dr Z. BRZOSKA, sekretarz generalny prof. dr Z. OLESIAK, skarbnik doc. dr. W. SZCZEPIŃSKI, zast. sekretarza generalnego i skarbnika dr Z. PEŁKA, członek Zarządu Głównego prof. dr W. OLSZAK, zast. członka Zarządu Głównego: prof. J. SIELSKI i dr J. KORJAN.

NOWE ZARZĄDY ODDZIAŁÓW PTMETS

W wyniku Walnych Zgromadzeń Oddziałów dokonano wyboru nowych członków Zarządów Oddziałów, które ukonstytuowały się następująco:

Gdańsk

Przewodniczący prof. dr R. KAZIMIERCZAK, członkowie: doc. J. Więckowski, dr inż. M. WĘGRZYNA, doc. P. WILDE

Gliwice

Przewodniczący prof. dr O. POPOWICZ, zast. przewodniczącego doc. dr W. KRÓL, sekretarz dr inż. J. ŚWIERZAWSKI, skarbnik dr inż. J. MAMES, członkowie: prof. dr J. SZARGUT, dr inż. A. JAKUBOWICZ, zast. członka doc. dr B. SKALMIERSKI.

Kraków

Przewodniczący doc. dr W. BOGUSZ, zast. przewodniczącego prof. dr R. CIESIELSKI, sekretarz dr Z. ENGEL, skarbnik doc. dr S. KORMAN, członkowie: prof. dr M. ŻYCKOWSKI, doc. dr K. SZPUNER, doc. dr J. MURZEWSKI.

Łódź

Przewodniczący doc. dr Z. PARSZEWSKI, sekretarz dr K. GROSSMAN, skarbnik dr J. GLUZA.

Poznań

Przewodniczący prof. dr E. KARAŚKIEWICZ, sekretarz mgr inż. S. JONIAK, skarbnik mgr inż. A. KĘBŁOWSKI, członkowie Zarządu: doc. dr W. KRĘGLEWSKI, dr W. SZYGUŁA, dr W. DĘBSKI.

Szczecin

Przewodniczący prof. dr. K. LISOWSKI, zastępca przewodniczącego doc. dr L. MARTINI, sekretarz dr inż. J. KORJAN, skarbnik dr inż. WIESŁAW OLSZAK.

Wrocław

Przewodniczący prof. dr M. SĄSIĄDEK, członkowie Zarządu: dr inż. S. FULIŃSKI, doc. dr A. NEG-RUSZ, dr inż. E. GAWRYCH-ŻUKOWSKI, dr inż. J. STAŃDA, dr inż. S. DMITRUK.

Warszawa

Przewodniczący prof. dr J. MUTERMILCH, zastępca przewodniczącego prof. dr Z. KĄCZKOWSKI, sekretarz doc. dr. Z. OSIŃSKI, skarbnik doc. dr J. SKOWROŃSKI, zastępca sekretarza doc. dr W. SZCZEPIŃSKI, zast. skarbnika doc. dr R. SOLECKI.

KONKURS ZARZĄDU GŁÓWNEGO POLSKIEGO TOWARZYSTWA MECHANIKI TEORETYCZNEJ I STOSOWANEJ

Zarząd Główny PTMITS ogłasza konkurs na prace doświadczalne z dziedziny mechaniki.

Za najlepsze prace spełniające warunki konkursu będą przyznane trzy nagrody pieniężne w wysokości

I nagroda	8000 zł.
II nagroda	4000 zł.
III nagroda	2000 zł.

Prace należy nadsyłać do Sekretariatu PTMITS, Warszawa, Pałac Kultury i Nauki p. 2305 w nieprzekraczalnym terminie 31 października 1964 r. Praca nie może być przed tą datą opublikowana. Konkurs jest ograniczony, dostępny dla członków PTMITS.

II SYMPOZJUM TERMODYNAMIKI TECHNICZNEJ

«ZASTOSOWANIA TECHNICZNE ENTROPII I EGZERGII»

W dniach od 7 do 14 lutego 1963 r. odbyło się w Szczyrku II Sympozjum Termodynamiki pod hasłem «Zastosowania techniczne entropii i egzergii». Sympozjum zostało zorganizowane przez Oddział Gliwicki PTMITS. W skład komitetu organizacyjnego wchodził: prof. dr inż. JAN SZARGUT i dr inż. RYSZARD PETELA. Około 80 uczestników sympozjum reprezentowało Politechnikę w Warszawie, Łodzi, Wrocławiu, Gdańsku, Poznaniu, Krakowie, Gliwicach i Częstochowie, Akademię Górniczo-Hutniczą, Wojskową Akademię Techniczną, Centralny Ośrodek Chłodziactwa, Instytut Metali Nieżelaznych, Hutę Lenina, Biprohut, Energopomiar i inne zakłady i instytuty naukowe. W sympozjum wzięli również udział goście z NRD: Dr Ing. W. FRATZSCHER i Dipl. Ing. G. GRUHN z Politechniki w Dreźnie.

Na sympozjum zgłoszono 19 referatów w tym 7 z Politechniki Śląskiej, 3 z Politechniki Drezdeńskiej, 2 z Akademii Górniczo-Hutniczej, 1 z Instytutu Metali Nieżelaznych w Gliwicach, 1 z Centralnego Ośrodka Chłodziactwa, 1 z Politechniki Warszawskiej, 1 z Politechniki Łódzkiej, 1 z Politechniki Poznańskiej, 1 ze Zjednoczenia Hutnictwa Żelaza i Stali. Wygłoszono i przedyskutowano 18 referatów. Część referatów opublikowano w całości w nr 11 (1962) czasopisma Energetyka Przemysłowa (zeszyt poświęcony egzergii). Streszczenia wszystkich referatów są zawarte w specjalnym zeszycie wydanym przez Oddział Gliwicki Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej.

Referaty podzielono na dwie grupy. Grupa pierwsza obejmowała 5 referatów omawiających zagadnienia entropii. Referaty grupy drugiej w liczbie 14 dotyczyły zagadnień egzergii.

Pierwszą grupę referatów zapoczątkował B. STANISZEWSKI (Warszawa), który mówił na temat «Entropia a teoria informacji». W referacie tym autor przedstawił powiązanie teorii informacji z termodynamiką, występujące na gruncie stosowania metod statystyki. Dużo uwagi poświęcił autor zastosowaniu formalistyki Jaynesa w termodynamice podkreślając, że w niektórych uczelniach technicznych metoda ta jest już stosowana w normalnych wykładach dla studentów.

J. SIKORA (Gliwice) omówił różne sposoby ujęcia entropii w termodynamice. Referat T. ŚWIERZAWSKIEGO (Gliwice) był poświęcony zagadnieniom przyrostu entropii podczas moderacji neutronów w reaktorze jądrowym. H. HELLER i Z. KOLENDĄ (Kraków) omówili zasadę wzrostu entropii w pod-

stawowych modelach kosmologicznych. W szczególności zajęli się oni teorią stałego wszechświata, podług której obraz świata jest nie tylko niezależny od pozycji obserwatora w przestrzeni, lecz również od jego umiejscowienia w czasie. Teoria ta prowadzi do hipotezy nieustannego powstawania materii. Zgodnie z tą teorią zasada zachowania energii jest słuszna tylko w granicach błędu doświadczalnego, zasada zaś wzrostu entropii jest całkowicie słuszna.

W ostatnim referacie grupy pierwszej Z. KOLENDĄ (Kraków) omówił statystyczne ujęcie relacji Onsagera.

W referacie wprowadzającym grupy drugiej J. SZARGUT (Gliwice) omówił definicję i znaczenie pojęcia egzergii, naświetlił różnice pomiędzy egzergią a energią i wyjaśnił możliwości stosowania egzergii. Oprócz zastosowań klasycznych polegających na badaniu stopnia doskonałości procesów cieplnych i ustalaniu przyczyn obniżenia tej doskonałości łącznie z ilościową ich oceną, autor wskazał na nową dziedzinę zastosowań egzergii, mianowicie na zastosowania ekonomiczne.

W następnym referacie W. FRATZSCHER (Drezno) omówił różnice pomiędzy egzergetyczną i termiczną analizą obiegów prawobieżnych.

Przedmiotem rozważań autora był obieg uogólniony wymieniający ciepło z dowolnymi źródłami ciepła. W klasycznych obiegach silników cieplnych ciepło oddane przez czynnik obiegowy odpływa do otoczenia. Obiegi rozpatrywane przez FRATZSCHERA nie spełniają tego warunku. Można więc uważać, że rozumowanie Fratzschera dotyczy cząstkowej sprawności egzergetycznej obiegów występujących w procesach skojarzonych, służących do równoczesnej produkcji ciepła i pracy. Zagadnieniem analizy egzergetycznej procesów skojarzonych był poświęcony w całości referat G. GRUHNA (Drezno), który wprowadził pojęcia sprawności cząstkowych oddzielnie dla produkcji ciepła i oddzielnie dla wykonywania pracy w procesie skojarzonym. Wskaźniki charakteryzujące procesy skojarzone zostały ujęte za pomocą bezwymiarowych charakterystyk. Oba referaty zapoczątkowały ożywioną dyskusję, w której J. SZARGUT wyraził pogląd, że obliczanie cząstkowych sprawności egzergetycznych w procesach złożonych nie jest celowe. W procesach takich powinno się analizować tylko sprawność egzergetyczną całego zespołu oraz straty egzergii występujące w poszczególnych ogniwach.

Pracę R. NITSCHA (Drezno) w związku z nieobecnością autora referował W. FRATZSCHER. Omówiono w niej zagadnienie analizy egzergetycznej procesów siłowni jądrowej. Rozważania swoje oparł autor na założeniu, że spadek egzergii paliwa jądrowego w procesie rozszczepienia jest równy ilości wyzwolonej energii.

J. PIENKA (Poznań) omówił zagadnienia analizy egzergetycznej siłowni parowej. Analizując poszczególne straty egzergii naświetlił autor czynniki, od których straty te są zależne. Na podstawie wyników analizy egzergetycznej 12 nowoczesnych siłowni parowych autor omówił wpływ parametrów pary i przegrzania międzystopniowego na główne straty w siłowni.

J. SZARGUT i R. PETELA (Gliwice) wskazali możliwość zastosowania egzergii do obliczania strat ekonomicznych występujących przy dławieniu czynnika płynącego rurociągami. Rozważania autorów dotyczyły procesów, w których dławienie i sprężanie kompensujące przebiegają w temperaturze wyższej od temperatury otoczenia. W dyskusji W. FRATZSCHER zgłosił postulat rozszerzenia rozważań autorów na dowolne temperatury.

T. BES (Gliwice) mówił o analizie egzergetycznej procesów, w których występuje powietrze wilgotne. Autor sformułował definicję sprawności egzergetycznej procesu klimatyzacji oraz zdefiniował wskaźnik jednostkowego zużycia egzergii w procesie suszenia. Obliczanie egzergii powietrza wilgotnego jest bardzo żmudne, w związku z czym autor opracował pożyteczny i dobrze ujęty nomogram do wyznaczania tej funkcji.

E. KOSTOWSKI (Gliwice) naświetlił problemy analizy egzergetycznej procesów ziębienia. K. MACZEK (Kraków) omówił bilans egzergetyczny ziębiarki absorpcyjnej. Wielkości występujące w tym bilansie wyznaczał autor metodą wykresną za pomocą wykresu entalpia—udział gramowy, entropia—udział gramowy.

A. GUZIK (Gliwice) opracował wykresy do uproszczonego wyznaczania egzergii gazów technicznych otrzymywanych z powietrza. Na wykresach tych uzależniono egzergię od stopnia czystości gazów technicznych.

T. STYRYLSKA (Kraków) omówiła zagadnienie egzergii paliw stałych i ciekłych. Rozważania autorki były poświęcone głównie krytyce definicji egzergii spotykanych w literaturze. Definicje te prowadzą niejednokrotnie do niezgodności stanów odniesienia przy obliczaniu egzergii substratów i produktów spalania, niektóre zaś metody uzgadniania stanów odniesienia prowadzą do wielkości nie posiadających sensu technicznego egzergii. Autorka poddała również krytyce znane dotąd metody obliczania egzergii paliw.

P. WEISS (Gliwice) wyjaśnił wpływ podgrzania powietrza na straty egzergii przy spalaniu. Skuteczność tej metody zilustrował autor za pomocą wyprowadzonego przez J. SZARGUTA mnożnika zmniejszenia strat egzergii. Autor sporządził wykresy tego mnożnika dla spalania kilku typowych składników paliw. W ostatnim referacie B. KACZAN (Łódź) omówił wykresy opracowane w Politechnice Łódzkiej do wyznaczania entalpii, entropii i egzergii powietrza oraz spalin.

Jan Szargut (Gliwice)

DRUGI WSZECHZWIĄZKOWY ZJAZD MECHANIKI TEORETYCZNEJ I STOSOWANEJ W MOSKWIE. 29.I.-5.II. 1964

Wszechzwiązkowe zjazdy mechaniki, organizowane przez Instytut Mechaniki Akademii Nauk ZSRR (tym razem wspólnie z Uniwersytetem im. Łomonosowa), należą do największych zjazdów z zakresu mechaniki w skali światowej. Są one organizowane co 4 lata podobnie jak zjazdy Międzynarodowej Unii Mechaniki IUTAM, lecz liczbą referatów i uczestników nawet przewyższają te ostatnie. W drugim zjeździe mechaniki, który odbył się w Moskwie w dniach 29.I.-5.II.1964 r., brało udział ponad 1500 uczestników nie tylko ze Związku Radzieckiego, lecz również z zagranicy.

Najliczniejszą delegacją zagraniczną była delegacja polska. Obejmowała ona 14 osób, w tym 9 delegowanych przez Polską Akademię Nauk lub w ramach wymiany między akademiami (S. KALISKI, P. KUCHARCZYK, M. ŁUNC, W. NOWACKI, W. K. NOWACKI, W. OLSZAK, A. SZANIAWSKI, S. ZIEMBA, H. ZORSKI), 4 osoby delegowane przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego lub prywatnie za zgodą MSzW (J. BONDER, Z. BRZOSKA, J. BUKOWSKI, M. ŻYCZKOWSKI) oraz 1 przebywająca na długoterminowym wyjeździe szkoleniowym w ZSRR (J. ORKISZ). Delegacja Stanów Zjednoczonych obejmowała 13 osób, z których wymienimy W. PRAGERA, D. C. DRUCKERA, W. NASHA i R. M. ROSENBERGA; delegacja NRD — 8 osób (należy podkreślić wyjątkowo niską średnią wieku uczestników tej delegacji); w 5-osobowej delegacji Francji wziął udział I. KRAVTCHEKOW, 5-osobowe delegacje reprezentowały również Rumunię (głównie w zakresie mechaniki płynów) i Czechosłowację. Pozostali uczestnicy zagraniczni reprezentowali Wielką Brytanię (2 osoby — M. J. LIGHTHILL i G. K. BATCHELOR), Holandię (2), Bułgarię (2), NRF (1) i Izrael (1). Tak więc ogólna liczba gości zagranicznych wynosiła 58.

Na zjazd zgłoszono 529 referatów, z których wygłoszono 415 w charakterze oddzielnych referatów (20-40 minut, wygłaszane przez autorów), a pozostałe 114 ujęto jako krótkie komunikaty (2-5 minut, podawane przez przewodniczącego podsekcji). Oczywiście, przy tej ogromnej liczbie prac niezbędny był podział na sekcje, przy czym podział ten szedł wyjątkowo daleko. Wyodrębniono mianowicie trzy zasadnicze sekcje (mechaniki ogólnej i stosowanej; mechaniki cieczy i gazów; mechaniki ciał stałych), każda z sekcji dzieliła się na 6 podsekcji, tak że było ich w sumie 18, a ponadto jeszcze niektóre podsekcje, o bogatej tematyce, odbywały obrady w pod-podsekcjach. Dla ułatwienia orientacji uczestników wydano specjalny harmonogram prac poszczególnych podsekcji

Omówimy obecnie krótko poszczególne podsekcje, podając nazwiska przewodniczących i liczbę wygłoszonych referatów.

W skład sekcji mechaniki ogólnej i stosowanej wchodziły podsekcje:

1. Mechaniki analitycznej i teorii stateczności ruchu (przewodniczący A. I. ŁURIE, 23 referaty).
2. Balistyki (przewodniczący D. E. OCHOCIMSKI, 24 ref.).
3. Drgań i regulacji automatycznej (przewodniczący Ju. A. MITROPOLSKI, 38 ref., dwie podsekcje),
4. Żyroskopii (przewodniczący A. Ju. ISZLINSKI, 21 ref.),
5. Teorii mechanizmów i maszyn (przewodniczący I. I. ARTOBOLEWSKI, 13 ref.),

6. Problemów dydaktyki mechaniki (na przewodniczącego przewidywano G. JU. DZANIELIDZE; wobec jego zgonu tuż przed rozpoczęciem kongresu zastąpił go W. N. SZCZELKACZEW; 3 ref.).

Oprócz wymienionych referatów, w zasadzie 20-minutowych, na wspólnych posiedzeniach całej sekcji wygłoszono 12 referatów 40-minutowych.

W skład sekcji mechaniki cieczy i gazów wchodziły podsekcje:

1. Hydromechaniki ogólnej (przewodniczący P. JA. KOCZINA, 30 ref., 9 komun),
2. Aerodynamiki i dynamiki gazów (przewodniczący A. A. NIKOLSKI, 26 ref., 7 komun.),
3. Teorii plazmy i gazów rozrzedzonych (przewodniczący G. G. CZERNYJ, 24 ref., 16 komun.)
4. Ruchu cieczy lepkiej, warstwy przyściennej, ruchu burzliwego i przewodnictwa cieplnego, (przewodniczący L. G. ŁOJCJANSKI, 28 ref., 19 komun., 2 pod-podsekcje),
5. Hydrodynamiki układów wieloskładnikowych (przewodniczący L. A. GALIN, 26 ref.),
6. Hydroaerodynamiki stosowanej (przewodniczący G. N. ABRAMOWICZ, 22 ref., 8 komun.).

Ponadto na wspólnych posiedzeniach sekcji wygłoszono 12 referatów 40-minutowych, w tym dwa zagraniczne (M. J. LIGHTRILL i G. W. LIPPMANN).

W skład sekcji mechaniki ciał stałych wchodziły podsekcje:

1. Teorii sprężystości (przewodniczący D. I. SZERMAN, 28 ref., 18 komun., 2 pod-podsekcje),
2. Teorii plastyczności (przewodniczący Ł. M. KACZANOW, 21 ref., 4 komun.),
3. Teorii płyt i powłok (przewodniczący A. L. GOLDENWEJZER, 16 ref., 20 komun, 2 pod-podsekcje),
4. Reologii i teorii pełzania (przewodniczący JU. N. RABOTNOW, 24 ref.),
5. Mechaniki budowy (przewodniczący I. M. RABINOWICZ, 21 ref., 13 komun., 2 pod-podsekcje),
6. Mechaniki gruntów (przewodniczący W. W. SOKOŁOWSKI, 31 ref., 2 pod-podsekcje).

Ponadto na wspólnych posiedzeniach sekcji wygłoszono 12 referatów 40-minutowych, w tym 4 zagraniczne (W. PRAGER, D. C. DRUCKER, W. NOWACKI i W. OLSZAK).

Przewodniczącymi sekcji byli: mechaniki ogólnej i stosowanej — A. JU. ISZLANSKI, mechaniki cieczy i gazów — L. I. SIEDOW, mechaniki ciał stałych — N. I. MUSCHIELISZWILI.

Obrady były prowadzone w salach Uniwersytetu im. Łomonosowa. Niestety, największa z sal tego uniwersytetu nie mogła pomieścić wszystkich uczestników; na uroczystość otwarcia wydano 1500 zaproszeń (nie wszyscy chętni mogli je otrzymać), chociaż aula uniwersytetu posiada tylko 1200 miejsc, tak że spora część uczestników brała udział w tej uroczystości na stojąco. Także sale, przewidziane na obrady sekcyjne, a mieszczące po 500 osób, były zbyt małe: już na 10 minut przed rozpoczęciem obrad wszystkie miejsca siedzące były zajęte. Sale, przewidziane na obrady podsekcji, miały po około 100 miejsc — podczas niektórych referatów można tu było znaleźć miejsce bez trudu, ale podczas innych zajęte były nawet wszystkie miejsca stojące.

Kongres rozpoczął swe obrady w środę 29 stycznia o godz. 11.30 w auli uniw. Łomonosowa. Słowo wstępne wygłosił przewodniczący komitetu organizacyjnego zjazdu N. I. MUSCHIELISZWILI. Naszkicował on ważniejsze aktualne problemy w zakresie różnych gałęzi mechaniki. Następnie, po krótkim powitaniu uczestników przez rektora uniwersytetu Łomonosowa, L. I. SIEDOW zainaugurował obrady zjazdu referatem «Galileusz a podstawy mechaniki» (w związku z 400-leciem urodzin Galileusza). Bardzo obszerny referat, trwający ponad godzinę, nawiązywał często do współczesności, zawierał pewne akcenty polityczne i mógł stanowić symbol międzynarodowej współpracy w dziedzinie mechaniki.

Od godz. 16 dnia 29 stycznia do godz. 14 dnia 5 lutego trwały obrady w sekcjach i podsekcjach (w zasadzie po 8 godzin dziennie, 10-14 i 16-20). Oprócz referatów wprowadzono również pewną specjalną formę dyskusji, tzw. dyskusje okrągłego stołu. Dyskusje te na najbardziej aktualne kontrowersyjne tematy poprzedzone były tylko krótkim wprowadzeniem; podczas dyskusji można było zabierać głos nie dłuższej niż 10 minut. Ogółem odbyły się cztery dyskusje okrągłego stołu: na sekcji mechaniki cieczy i gazów jedna, mianowicie «Interesujące zagadnienia i metody teoretycznej hydroaerodynamiki» (przewodniczący L. I. SIEDOW), oraz na sekcji mechaniki ciał stałych trzy, mianowicie «Stateczność płyt i powłok» (przewodniczący W. I. FIEDOSJEW), «Stateczność w warunkach pełzania» (przewodniczący JU. N. RABOTNOW) oraz «Modele fizyczne i równania stanu gruntów» (przewodniczący N. A. CYROWICZ). Oczywiście, nazwa «dyskusja okrągłego stołu» była czysto formalna, gdyż trudno byłoby znaleźć stół na kilkaset osób, toteż dyskusje odby-

wały się z reguły w 500-osobowych audytoriach, a ciesząca się niesłychanym zainteresowaniem dyskusja «Stateczność płyt i powłok», podczas której miało dojść do zasadniczej wymiany poglądów pomiędzy W. I. FIEODOSJEWEM i W. W. BOŁOTINEM — nawet w auli. Jakkolwiek do spodziewanej wymiany poglądów nie doszło, gdyż W. W. BOŁOTIN ostatecznie nie zabrał głosu, to jednak dyskusja, trwająca blisko trzy godziny, może być oceniona jako bardzo wartościowa. W ogóle problemy stateczności konstrukcji były podczas zjazdu poruszane bardzo często, co dowodzi stale rosnącej ich aktualności.

Niestety, wobec dużej liczby podsekcji i referowanych prac zarówno podsumowanie całości obrad, jak i omówienie choćby tylko ważniejszych referatów jest niemal niemożliwe. Trudno byłoby nawet omówić szczegółowo obrady jednej podsekcji, ponieważ interesujące referaty były z reguły umieszczone w różnych podsekcjach, a czasem śledzenie obrad było utrudnione przez podział na pod-podsekcje. Pewną orientację o tematyce obrad może dać wydany przez Komitet Organizacyjny Zjazdu komplet krótkich streszczeń referatów (w języku rosyjskim, tytuły również w języku angielskim) — obejmuje on 250 stron druku, przy czym streszczenia ułożone są alfabetycznie według nazwisk autorów. Osobno wydano wykaz tytułów referatów z podziałem na podsekcje (szczegółowy program kongresu).

Obrady Zjazdu zakończono uroczystym posiedzeniem w auli w środę 5 lutego o godz. 17. Po krótkiej informacji o pracach poszczególnych podsekcji uczestnicy przyjęli rezolucję dotyczącą zwołania III Wszzechzwiązkowego Zjazdu Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej.

Przyjęcie gości zagranicznych przez organizatorów kongresu było niezmiernie serdeczne. Wszyscy goście zagraniczni otrzymali pokoje w hotelu «Ukraina», skąd codziennie odchodził autobus do gmachu uniwersytetu. W dniu otwarcia obrad prezydium Akademii Nauk ZSRR wydało bankiet na cześć gości. Należy jednak podkreślić, że delegacja polska była szczególnie serdecznie przyjmowana dzięki może najsilniejszym kontaktom osobistym, łączącym poszczególnych jej uczestników z organizatorami Zjazdu. Mamy nadzieję, że będziemy się mogli zrewanżować podczas najbliższych konferencji międzynarodowych, organizowanych z zakresu mechaniki teoretycznej i stosowanej w Polsce.

Michał Życzkowski (Kraków)